

Zuidwester

IVN Zuidwest Veluwezoom - zomer 2021, jaargang 35

Recreatiezonering

Herstel van het Renkums beekdal

Hitte uit je tuin

Namen en adressen

IVN

IVN werkt aan een duurzame samenleving. Door mensen zelf in aanraking te brengen met de natuur worden zij zich pas echt bewust van de waarde ervan. Daarom laten wij jong en oud de natuur van dichtbij beleven.

Afdelingsbestuur IVN Zuidwest Veluwezoom

Voorzitter

Henny Tax, 06 - 16 37 27 58,
henny.tax@gmail.com

Vice-voorzitter

Mary de Jong, mary-dejong@hotmail.com,
06 - 40 95 46 37

Secretariaat

Albert Bos, albert.bos@hetnet.nl, 026 - 334 27 43,
Beukenlaan 21, 6862 HS Oosterbeek

Penningmeester

Folchert van Dijken, f.r.van.dijken@planet.nl,
0317 - 31 01 05

Werkgroepcoördinatie

Werkgroep Landschapsonderhoud

Albert Smit, smit.albert52@gmail.com, 026 - 339 24 11

Redactie Zuidwester, redactie.zw@gmail.com

Simone Saarloos, simonesaarloos@gmail.com,
0317 - 35 74 56, 06 - 55 15 69 18

Ledenadministratie en bezorging Zuidwester

Wim Chardon, wim.chardon@gmail.com, 0317 - 31 94 90

Werkgroep PR en website

Albert Bos, albert.bos@hetnet.nl, 026 - 334 27 43

Werkgroepen Beken en sprengen

Werkgroep Beken en sprengen Renkums beekdal, Ruud Schaafsma, ruud.schaafsma@gmail.com, 0317 - 31 51 17
Werkgroep Beken en sprengen Heelsumse beek, Wiebe Selders, 026 - 334 18 25 / 06 - 27 10 38 31, wiebe.selders@hetnet.nl

Werkgroep Beken en sprengen de Kamp, Maarten Kubbe, 06 - 41 99 82 12, mkubbe@yahoo.com

Werkgroep Beken en sprengen Oorsprongbeek/Gielenbeek, Hans van Leeuwen, 026 - 333 31 39 / 06 - 12 42 03 23, leeu9362@planet.nl

Werkgroep Zomp

Johanneke Sanders, johanneke.sanders@xs4all.nl,
026 - 334 30 77

Vogelwerkgroep

Els Roode, els.frank@planet.nl, 0317 - 31 82 12

Werkgroep Natuur en gezondheid

Mary de Jong, mary-dejong@hotmail.com,
06 - 40 95 46 37

Werkgroep NME

Ineke Puijk, inekepuijk@yahoo.com, 0317 - 41 75 75

Werkgroep Renkumse duizendknoopbrigade

Henny Tax, 06 - 16 37 27 58,
renkumseduizendknoopbrigade@outlook.com

Heemtuin De Zomp

Ingang Fangmanweg/hoek Dam, Oosterbeek

IVN Gelderland

Oude Kraan 72, 6811 LL Arnhem, 026 - 351 29 27

IVN landelijk bureau

Plantage Middenlaan 2C, Postbus 20123, 1000 HC Amsterdam, 020 - 622 81 15

Lidmaatschap IVN Zuidwest Veluwezoom

Contributie: € 16,- per jaar. Donatie: € 10,- per jaar.
Huisgenoten: € 8,- per jaar. Girorekening: NL39 INGB
0000 805291 t.n.v.IVN-afdeling Zuidwest Veluwezoom te Renkum.

Als lid ontvangt u twee keer per jaar de Zuidwester, het contactblad van IVN Zuidwest Veluwezoom, en vier keer per jaar Mens en Natuur, het landelijke blad van het IVN.

Foto's

De foto's op de voorpagina zijn gemaakt door Albert Bos (Rosandepolder) en Ruud Schaafsma (orchideeën in het Renkums beekdal; zie ook foto hierboven). De foto op de achterpagina is van Albert Bos (Rosandepolder).

Zuidwester

IVN Zuidwest Veluwezoom - zomer 2021, jaargang 35

Van de voorzitter

Terugkijken in een oude Zuidwester kan verrassende inzichten opleveren. Tien jaar geleden organiseerden we als afdeling meer excursies en activiteiten om volwassenen en kinderen begrip en liefde voor de natuur bij te brengen. Tegenwoordig bestaat de kern van onze afdeling uit bloeiende werkgroepen die natuuronderhoud plegen. Kennisoverdracht blijft nu binnen een beperkte groep. Doordat zoveel mensen wandelen, moet er belangstelling zijn voor meer kennis over de natuur. Opzoeken op internet kan. Maar wat? Er gaat niets boven het inspirerend verhaal op locatie van een boswachter of een natuurliefhebber. Boeiend vertellen over schoonheid van de voorjaarsbloei of over de moordende concurrentie tussen zangvogels om het beste voedselplekje. Kunnen onze leden de langskomende wandelaars gaan wijzen op wat er te zien en te horen is? Vrijwilligers bij het Binnenveld in Wageningen gaven mij een goed voorbeeld. Laten we bij de jaarvergadering in september bespreken hoe we dat kunnen organiseren. Voor meer kennisoverdracht gaan we een klimaatcursus aanbieden in het volgend voorjaar. (Zie elders in dit blad.)

Gelukkig besteedde de pers veel aandacht aan ons bankje in het Renkums beekdal ter nagedachtenis aan Cees Kwakernaak. Hierop kunnen mensen genieten van terugkerende natuur waar Cees zoveel moeite voor heeft gedaan.

Helaas heeft Mary de Jong moeten besluiten dat zij haar werkzaamheden voor het bestuur tijdelijk stopt door drukte.

Ik wens u, lezers, een mooie zomer en een eind aan de coronamaatregelen zodat we weer vrij in groepen kunnen gaan en staan waar we willen.

Henny Tax

Inhoud

- 3 Van de voorzitter
- 4 Rosandepolder in beeld
- 5 Groene vrijwilligers
- 6 Recreatiezonering (2)
- 7 Internet-nieuws
- 8/9 Het herstel van het Renkums beekdal
- 10 Hitte uit je tuin
- 11 De Bunzing
- 12 Opmerkelijk
- 13 De beekprik
- 14 Natuur op de camping
- 15 Hoe staat het met het werkplan 2021?

Colofon

Redactie:

Albert Bos, Mary de Jong, Hans Balder, Simone Saarloos

Drukker:

Editoo B.V. te Arnhem

Redactieadres:

Simone Saarloos
Beukenlaan 1
6871 CK Renkum
0317 35 74 56
simonesaarloos@gmail.com

De uiterste inzenddatum van kopij voor het herfstnummer is 21 augustus 2021.

Rosandepolder in beeld

AUTEUR: SIMONE SAARLOOS. FOTO'S: ALBERT BOS

De Rosandepolder is een uiterwaard ten zuiden van Oosterbeek en Arnhem, aan weerszijden van de spoorlijn Arnhem – Nijmegen aan de Nederrijn. De Rosandepolder ligt grotendeels op het grondgebied van de gemeente Renkum, een klein deel in het oosten op dat van Arnhem.

”Nee, ik kom nooit in de polder. Ik vind het saai. Er is niets te zien. Nee hoor, ik wandel fijn op het Kerkpad richting Heveadorp. Kijk, dat vind ik nou wel mooi.” De vrouw met wie ik in gesprek kwam bij de Oude Kerk in Oosterbeek pakt haar fiets en gaat op weg naar huis. Niets te zien? Dat is Albert Bos helemaal niet met haar eens. Ooit liet hij cursisten van de natuurgidsencursus de polder zien. En dat is vandaag dan ook mijn rol: die van de cursist. Ik doe verslag van een deel van de excursie.

Albert neemt me mee achter de kerk. Daar heb je een prachtig uitzicht over de uiterwaard. “Wat zie je nou precies?” Ik kijk goed: “Links een perceel met een boer die het afgemaaide gras op rillen legt en rechts daarvan een perceel met jonge maisplantjes.” Goede score, dacht ik. “Nee, kijk nou eens goed. Naar dat hekwerk bijvoorbeeld.” Ik zie wat hij bedoelt. Het hekje lijkt op ribbels te liggen. Albert vertelt dat hier in de uiterwaard geen klei afgegraven is voor de steenfabricage. Daardoor kan je nog steeds zien dat de Rijn klei en zand in richels (stroomruggen) afgezet heeft, met geulen ertussen.

Over het Kerkpad, een eeuwenoud pad dat het Drielse veer (het ‘kerkveer’) verbindt met de kerk, lopen we naar Henks Pluktuin, waar Albert een mooie foto kan maken van dit stukje uiterwaard, een ‘kronkelwaard’. Over het Kerkpad, dat na een tijdje overgaat in een vlonderpad – dit vanwege de vele kwelplekken –, komen we bij een vijver terecht. “Dit is de wijer van de Oosterbeekse korenmolen. Die molen werd eind negentiende eeuw afgebroken bij de bouw van de Villa Nova (later Dennenoordpark). Zie je die grootse plataan?” Die plataan staat een beetje

schuin naar de vijver toe. Een enorme tak hangt vlak boven het water. Indrukwekkend. In een wijer, las ik in een boek van Ruud Schaafsma over de Oosterbeekse beken, werd ’s nachts water verzameld, zodat er overdag meer energie beschikbaar was. Wijers (of stuwvijvers) lagen vooral bij korenmolens, die een grote energiesbehoefte hadden, maar niet continu hoefden te draaien. Het water in de vijver komt van het kwelwater en van de Gielbeek. Na de vijver gaat het via watervalletjes verder, onder het Kerkpad door en stroomt uit in de uiterwaard in de Leigraaf.

Bij de vijver wijst Albert nog op een hekwerk. Het duurt even voordat ik zie dat de spijlen de vorm an stemvorken hebben. “Gelijk gestemd en in harmonie”, voegt Albert met een lach toe. Dit hekwerk is een ontwerp van architect Grandpré Molière, die ook het gemeentehuis in Renkum ontworpen heeft. De Oosterbeekse beken hebben alle zo’n prachtig hekwerk gekregen met de naam van de beek erin.

Terug naar de Leigraaf waar veel knotwilgen staan. Die zijn kenmerkend voor het uiterwaardenlandschap. De takken van de knotwilgen worden regelmatig door leden van de werkgroep Landschapsonderhoud afgezaagd (geknot). De afgezaagde takken gaan naar Burgers Zoo, naar de olifanten en de apen.

Over de de vlier in het paaltje, de restanten van de steenoven, de camping, de (met wat voor mengsel?) ingezaaide akkerranden, de spoorbrug, kasteel Rosande en de niet zichtbare maar bekende stortplaats met rommel, en de kamelen (geen verzinzel!), dit alles wat Albert me liet zien, zal ik u ooit op een ander moment vertellen.

Genoeg te zien dus in die Rosandepolder. Nieuwsgierig geworden? Ga ook eens een kijkje nemen.

Aandacht voor groene vrijwilligers

AUTEUR EN FOTO: ALBERT BOS

De natuur in de naaste omgeving is een plek waar je veel vrijwilligers tegen kan komen.

Die 'Groene Vrijwilliger' was het onderwerp van het promotieonderzoek van Wessel Ganzevoort aan de Radboud Universiteit in Nijmegen, Centre for Humans and Nature.

Het proefschrift 'Green Volunteers in the Spotlight' was aanleiding voor een gesprek tussen IVN vrijwilligers van IVN Zuidwest Veluwezoom: Ingrid Maan-Eulink was actief bij werkgroepen Landschapsonderhoud en heemtuin De Zomp en wil graag meedoen met de natuurgidsenopleiding. Albert Smit is coördinator werkgroep Landschapsonderhoud, Albert Bos is redacteur van de Zuidwester. Op een zonnige middag spraken wij elkaar in de tuin van Albert Smit aan de rand van het grasveld dat geen gazon mag heten vanwege het maaibeheer. Hierdoor groeien er allerlei kruiden tussen het gras.

Hoe in contact gekomen met werken in de natuur?

Albert Smit kwam met IVN in contact door de werkgroep landschapsbeheer die al jaren vlak naast zijn woning een hele rij knotwilgen onderhoudt. Een uitnodiging om mee te doen was al gauw gemaakt. Inmiddels is Albert coördinator van de werkgroep Landschapsbeheer IVN Zuidwest Veluwezoom. "Het is leuk om dingen te doen in de natuur", zegt hij.

Ingrid Maan-Eulink kwam als bijna-buur van de Rosandepolder in contact met de werkgroep, waar ook haar echtgenoot Arno actief is. In Leiden was de heemtuin, waar ze als kind met haar ouders kwam, niet echt uitdagend en bezoekerscentra hadden een stoffig imago. Door de vele bergwandelingen die ze met de familie en later met Arno maakte, werd haar belangstelling voor de natuur gewekt. Op dit moment inventariseert ze regelmatig enkele terreintjes.

Albert Bos kampeerde met zijn ouders in alle provincies van Nederland. Als padvinder kwam hij letterlijk en figuurlijk met de natuur in contact.

Met of zonder gids?

Alle drie waren het er over eens dat je soms een beetje 'aan de hand' genomen mag worden bij de eerste stappen in de natuur. Het is veel spannender om zelf de kabouters en andere wezens te verzinnen in de natuur. Soms lijkt het dat geen 'gids' meer nodig is om de natuur in te gaan. Routes kunnen van internet gedownload worden. Zijn andere werkvormen dan een excursie aantrekkelijker? Een inspirerende gids weet in onze mooie omgeving wel enthousiasme los te maken. Met een 'schoolreisje'-gevoel kan je ervaren wat er zoal te beleven valt. 'Je ziet het pas als je het weet'.

Soorten vrijwilligers

Wessel Ganzevoort onderscheidt vier soorten vrijwilligers: tellers, vertellers, herstellende en bestuurders. Hij stelt in zijn proefschrift dat het ook belangrijk is dat er waardering is voor het werk van de vrijwilligers. Leuk is dat de biodiversiteit in de gemeente Renkum, waarnemingen van vrijwilligers te vinden is op: https://gem_renkum.waarneming.nl/. Een andere waardering voor het werk van de zwerfafvalrapers is het instellen van statiegeld op frisdrank. "Als nu de industrie maar niet een soort van verpakking introduceert die de wet omzeilt."

Het is verrassend te ontdekken hoeveel vrijwilligers een breed scala aan activiteiten in de natuur verzorgen. De cultuurhistorie van bebouwing en archeologie van grafheuvels bewijst dat mensen al in verleden tijd voorkeur hadden om zich in deze omgeving te vestigen. Aanleiding om eens dwarsverbanden te leggen?

Recreatiezonering (2)

AUTEUR: HANS BALDER. FOTO: ALBERT BOS

De recreatiedruk op de Veluwe neemt al jaren enorm toe, waardoor de natuur in het gebied aantoonbaar zwaar te lijden heeft. Om de juiste balans tussen natuur en recreatie te waarborgen moet de recreatie gespreid worden. Recreatiezonering. Dat zal onherroepelijk leiden tot verdere verhoging van de recreatiedruk op de Zuidwest Veluwezoom.

De recreatiedruk op ons grootste natuurgebied de Veluwe is niet van de ene op de andere dag ontstaan. Al ver voor de eeuwwisseling groeide het besef dat een aantal factoren het toerisme en de vorm van recreëren zouden gaan beïnvloeden. Denk bijvoorbeeld aan de vergrijzing van onze bevolking, maar ook aan steeds hogere (kwaliteits) eisen die de toerist en recreant stellen. Eisen aan horeca 'onder handbereik', luxere campings, mooi midden in de natuur gesitueerde vakantieparken en de drang naar 'unieke' belevenissen. Alert ondernemers pikten die signalen al snel op en begrepen dat er kansen lagen in de 'verkoopbaarheid' van de natuur. Langzaam verschoof het accent in de richting van toeristisch-recreatieve producten als individuele vermarktbare goederen die gouden opbrengsten beloofden.

Niemand kon in die tijd bevroeden dat er nog andere factoren een wezenlijke rol zouden gaan spelen. Corona bijvoorbeeld, waardoor mensen massaal de natuur op zouden gaan zoeken, zich niet wilden laten begrenzen in hun vrijheid. Rustgebieden moesten er aan geloven, fietspaden raakten overvol, dus ging men off-road, en de onderlinge tolerantie van de natuurbezoekers kwam lager en lager te liggen. Dat alles veroorzaakte een druk op de natuur die daar niet op berekend was, daar niet op berekend hóefde

te zijn. De mens moest zich aanpassen aan de natuur, alleen de mens stelde zich boven de natuur en was niet meer gewoon dat er grenzen gesteld moesten worden. Grenzen om datgene wat we nog aan natuur hebben, te beschermen.

Deze ontwikkelingen betekenden wel dat er vaart gemaakt moest worden met plannen en dus werd een aantal jaren geleden een plan van aanpak recreatiezonering gemaakt, bestaande uit drie fases. Fase 1 Voorbereiding, Fase 2 Uitwerking en Fase 3 Besluitvorming. Zoals bij elk ingrijpend besluit was het zaak voldoende draagvlak te creëren. Vanuit die gedachte werden terreineigenaren zoals Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Gelders Landschap & Kasteelen, Defensie en nog een aantal andere toonaangevend grondeigenaren deelgenoot gemaakt. Uiteindelijk hebben zij nu een centrale rol in de ontwikkeling van recreatiezonering. Daarnaast werden ook vertegenwoordigers uit de recreatieve sector en (koepels van) gebruikorganisaties benaderd: koepelorganisaties voor mountainbikers en wielrenners, de ruiters, de wandelaars, de fietsers, de natuurliefhebbers (GNMF), de recreatieondernemers en de horeca. Kortom een keur aan belanghebbenden.

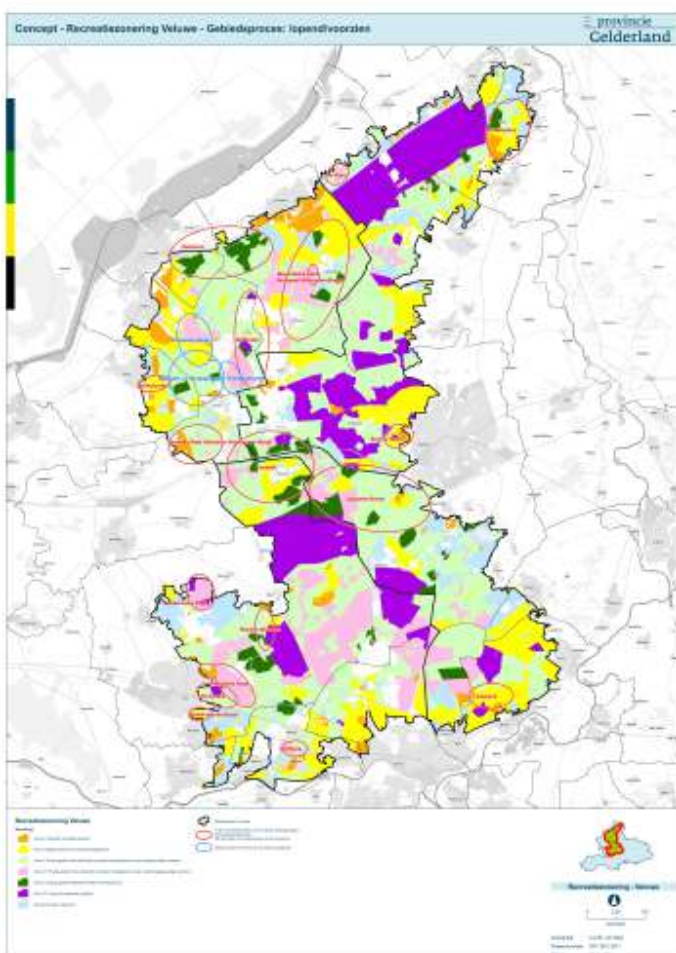
Om een breed publiek voor te bereiden op alle ontwikkelingen werd het e-magazine 'Recreatiezonering op de Veluwe' (<https://magazine.gelderland.nl/zonering-veluwe>) in het leven geroepen en worden er geregeld artikelen in (regionale) kranten aan besteed. Het is zeker de moeite waard om eens op internet te zoeken naar de 'Veluwe Alliantie': wie heeft welke belangen.

Inmiddels zijn Fase 1 Voorbereiding en Fase 2 Uitwerking afgerond, en komt Fase 3 Besluitvorming in beeld. Ook in deze fase zullen de hiervoor genoemde partners, en de betreffende gemeenten betrokken worden. Het gaat niet allemaal zonder slag of stoot, protesten nemen toe. Veel burgers worden plotseling geconfronteerd met afgesloten delen natuur waar ze al generaties lang hun weg in vonden, of voelen zich bedreigd door voorbij razende mountainbikers. Zoiets staat ons ook te wachten. Tijd dus om onze stem te laten horen. En dat doet het IVN enerzijds via het ambitieuze programma 'Gastheer/-vrouw van het landschap', anderzijds via nauwe contacten o.a. met Natuur en Milieu Gelderland (v/h GNMF). Of het genoeg is, moet nog blijken.

Links onderaan deze pagina ziet u het 'Concept-Recreatiezonering Veluwe - Gebiedsproces: lopend/voorzien' in beeld. Dat geeft een beetje weer waar we het over hebben. Het document met onderstaand overzicht is van provincie Gelderland en heeft het nummer ps2021-96.

Helaas was door corona de mogelijkheid om spontane interviews af te nemen te beperkt, maar dat komt voor de volgende Zuidwester goed, de contacten zijn gelegd. Nu nog de afspraken.

Internet-nieuws

VERZAMELD DOOR: ALBERT BOS

Natuurontwikkeling

31-JAN-2021 - Op de zuidelijke Veluwe gaat ARK de natuur een enorme oppepper geven. Dankzij een bijdrage van 2.185.000 euro van de Nationale Postcode Loterij gaat het project 'Rewilding de Veluwe' van start. Natuurgebieden worden aaneengesloten en kwijnend monotone naaldbos verandert in vitaal bos vol leven. Vele planten en dieren profiteren hiervan en Nederland krijgt er zo een prachtig wild natuurgebied bij: www.naturetoday.com

740 plantensoorten

Alle 740 gepubliceerde plantensoorten op Flora van Nederland: www.floravannederland.nl/planten/.

Landschapswerk

Landschapswerk steeds diverser in Jaarbericht 2020: www.landschapsbeheergelderland.nl.

Thuisnatuurklooiboek

Het kan weer, koop 'Dichtbij kijken met het thuisnatuurklooiboek' bij een van de <https://natuurmusea.nl/deelnemers>.

'Het park vertelt'

Op zaterdag 28 augustus staat IVN Zuidwest Veluwezoom met een kraam op 'Het park vertelt' in park Hartenstein Oosterbeek:

<https://hetparkvertelt.nl/>; www.klimaatdichters.org/; <https://poetsfortheplanet.org/>

Webinar Behoud groen erfgoed

Het webinar Behoud groen erfgoed ging over de instandhouding van bedreigde populaties van wilde bomen en struiken in Nederland. Uit een onlangs met subsidie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) opgesteld rapport blijkt dat de staat van de inheemse bomen en struiken in Nederland ronduit zorgwekkend is. De helft van de soorten is zeldzaam en in hun voortbestaan bedreigd. Toch wordt dit nauwelijks opgemerkt. <https://www.cultureelerfgoed.nl/publicaties/>.

Werkagenda

Wil je meedoen aan activiteiten van de duizendknoopbrigade? Stuur een berichtje naar renkumseduizendknoopbrigade@outlook.com.

Het herstel van het Renkums Beekdal: periode 1998-2013

VERTELD DOOR: CEES KWAKERNAAK.

Na een korte verkenning sloot ik me aan als steunfractie-lid bij GroenLinks Renkum. De raadsleden Pleun Driessen en Sjanet Treep waren blij met mijn komst want ik had vooral verstand van de ruimtelijke en de groene aspecten. Ik werd in 1998 benoemd als lid van de raadscommissie Leefomgeving en kreeg al snel een beeld van wat er zoal speelde met bestemmingsplannen. Interessant vond ik vooral het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, voor de gemeente Renkum een omvangrijk gebied rond de woonkernen. Men was ambtelijk al een jaar of tien bezig met de voorbereiding ervan. Wat mij daarbij opviel, was dat het nogal verloederde bedrijventerrein Beukenlaan in Renkum, gelegen midden in het Renkums beekdal, in het plan gerevitaliseerd zou worden. Het industrieterrein bevatte naast de grote fabriek van Vredestein en een groot transportbedrijf nog zo'n kleine twintig kleinere bedrijven. Bij wandelingen door het beekdal had ik me telkens verbaasd over de buitengewoon ongelukkig ligging van het industrieterrein, die als een soort kurk de doorgang van het beekdal voor de natuur volledig versperde. In die periode waren het Nationaal en het Provinciaal Natuurbeleidsplan uitgebracht die zich juist sterk maakten voor herstel van ecologische verbindingen, o.a. tussen de Veluwe en de uiterwaarden van de Rijn. Het Renkums beekdal stond met een groene pijl op de kaart aangegeven als zeer kansrijke verbinding. Het was duidelijk dat na revitalisering van het industrieterrein er de komende decennia geen sprake zou kunnen zijn van herstel als ecologische verbindingszone. Ik ging eerst eens praten met Patrick Jansen, GroenLinks-lid van Provinciale Staten en ook werkzaam in Wageningen. Patrick gaf aan dat de gemeente nu aan zet was via het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied. Zo nam ik het stokje van Patrick over en begon in de raadscommissie een discussie met de wet-

houder en andere fracties over de mogelijkheid om het bedrijventerrein niet op die plek te houden, maar om te vormen tot natuur. Mijn verzoek om de mogelijkheden hiervoor te verkennen werden als volstrekt onrealistisch door allen afgewezen. GroenLinks organiseerde daarop een thema-avond over het bestemmingsplan Buitengebied, waarop de vertegenwoordiger van Staatsbosbeheer een gloedvol betoog hield over de enorme natuur- en recreatiewinst die geboekt zou kunnen worden bij het opruimen van het bedrijventerrein. Er waren natuurlijk ook sceptici op die avond, die het vooral hadden over het verlies van werkgelegenheid, maar die waren duidelijk in de minderheid.

Het was duidelijk dat ik het zonder hulp politiek nooit zou redden. Gelukkig kende ik Harry Alberts goed die vanuit LNV verantwoordelijk was voor het Natuurbeleidsplan in deze regio en vroeg hem om eens met mij een wandeling te komen maken door het gebied. Harry was direct overtuigd dat nu actie nodig was, anders kon de groene pijl wel worden uitgedumd. Hij besloot om een vergelijkende kosten-batenanalyse uit te laten voeren voor zowel revitalisering van het bedrijventerrein als voor omvorming tot natuur. Triomfantelijk kon ik in de volgende commissievergadering aankondigen dat een dergelijke studie toch uitgevoerd ging worden, maar dan in opdracht van het ministerie van LNV. Na afronding van het onderzoek zou er dan toch een vergelijking kunnen worden gemaakt tussen de financiële en ecologische kosten en baten voor de toekomst van het gebied met of zonder industrieterrein. Maar intussen ging de gemeente wel door met het uitgeven van nieuwe bedrijfslocaties. Dit moest echter gestaakt worden toen de betreffende locaties sterk vervuild bleken te zijn met asbest. Dit 'geluk' leverde de nodige tijdwinst op die nodig was om de uitkomsten van de kosten-batenanalyse af te kunnen wachten en mee te nemen in de besluitvorming in de raad. En wat bleek?

De kosten van revitalisering bleken ongeveer even hoog als de kosten van verplaatsing van bedrijven naar andere locaties in de regio! Belangrijk daarbij was dat de rubber-fabriek Vredestein in een zodanige crisis verkeerde dat sluiting in Renkum onvermijdelijk zou zijn. Daarmee verdween een grote speler van het toneel. Het andere grote bedrijf, een transportbedrijf, wilde dolgraag verhuizen naar het bedrijventerrein in Heteren langs de snelweg, dat deels eigendom was van de gemeente Renkum en nog veel ruimte had. Zo bleven er nog 17 kleinere bedrijven over waarvoor de kansen op hervestiging in de regio verkend moesten worden. In de gemeenteraad maakten de uitkomsten van de kosten-batenanalyse dat een aantal fracties er alsnog voor begon te voelen om het bedrijventerrein niet te revitaliseren, maar om te vormen tot natuur, mits dit voor de gemeente geen extra kosten zou vergen en de werkgelegenheid lokaal of in de regio zo goed mogelijk behouden zou worden. Voor Vredestein gold dit laatste argument niet, dat zat economisch in te zwaar weer. Behalve GroenLinks waren nu ook D66, PvdA en VVD graag bereid om de mogelijkheden voor verplaatsing van bedrijven serieus te onderzoeken.

De totale kosten van omvorming tot natuur, dus inclusief bedrijfsverplaatsing, werden geraamd op 36 miljoen euro. Nu was het dus zaak om ook andere partijen dan LNV te interesseren in deelname in het project, ook financieel. Ook het ministerie van VROM had interesse om vanuit de Nota Ruimte te investeren in uitvoering van kwaliteitsverbetering in het landelijk gebied, daarvoor waren, in tegenstelling voor het stedelijk gebied, nog nauwelijks voorstellen ingediend. Belangrijk was dat het project bij VROM ging leven. En juist in die tijd, in 2000, kreeg ik hernia en was ik 6 weken thuis om te herstellen. Ik heb toen heel wat afgebeeld met enkele contactpersonen bij VROM om de winst aan ruimtelijke kwaliteit bij het verwijderen van de industriële barrière in het beekdal duidelijk en visueel te maken. Er kwam een hoge delegatie van VROM om het beekdal te bekijken en men was geheel overtuigd van de meerwaarde voor de ruimtelijke kwaliteit van een open verbinding tussen de Veluwe en de uiterwaarden. Ook de provincie was bereid te investeren in het project, vooral om de milieuoverlast in Renkum en omgeving daarmee te verminderen. Er werden een Stuurgroep en een Projectgroep gevormd door de gemeente, de twee ministeries en de provincie, onder voorzitterschap van onze wethouder Dirk van Uitert, waarin het plezier in dit bijzondere project de voortgang zeer ten goede kwam.

Mijn rol in het project was daarmee naar de achtergrond verschoven, maar in de gemeenteraad moest de functieverandering van bedrijventerrein naar natuur nog wel worden vastgesteld als onderdeel van het bestemmingsplan Buitengebied. Zonder de steun van CDA en Gemeentebelangen was er nu toch een ruime meerderheid om deze nieuwe functie in het bestemmingsplan vast te leggen.

Onder regie van de Dienst Landelijk Gebied (DLG) werden de onderhandelingen met de bedrijven gevoerd, waarbij het soms soepeltjes liep, maar soms ook uiterst moeizaam. De meeste bedrijven wilden graag weg naar een andere locatie waar meer uitbreidingsmogelijkheden waren. In een enkel geval besloot een bedrijf om zich te laten uitkopen en het bedrijf te beëindigen. Slechts in 1 geval, bij de doe-het-zelf-zaak Multimate, kwam het uiteindelijk tot een onteigeningsprocedure. Toen alle bedrijven rond 2008 waren afgebroken kon de inrichting van het nieuwe natuurgebied Renkumse Poort beginnen. Er moest een bodemlaag van 2 meter zand worden verwijderd om het gebied op natuurlijke wijze te laten afwateren naar de Rijn. En met 17 hectare oppervlak aan bedrijventerrein is 2 meter zand een enorme berg materiaal, dat bovendien gedeeltelijk vervuild was met o.a. asbest. De vondst van enkele granaten uit de Tweede Wereldoorlog veroorzaakte nog een vertraging van enkele jaren, maar uiteindelijk werd in mei 2013 het nieuwe natuurgebied officieel opgeleverd. Een voor Nederland en Europa uniek project werd daarmee realiteit. Het was voor mij een ongekend opwindende ervaring om bij dit project zo nauw betrokken te zijn geweest.

Nawoord van de redactie

Dit artikel kreeg de redactie van Roos, de echtgenote van Cees Kwakernaak. We hebben het artikel geplaatst zoals Cees het geschreven en gelayout had, als herinnering aan Cees. De foto's zijn van Ruud Schaafsma.

Hitte uit je tuin

AUTEUR EN FOTO'S: MARY DE JONG

Als ik dit schrijf, breken de eerste zonnige dagen aan. De vele regen van de afgelopen maanden heeft de grond verzadigd. Eindelijk lopen de beken weer vol. Nog nooit zoveel bloemen gezien langs de weilanden en in het bos. Ook de tuin ligt er fris en groen bij.

Fijn als we dit ook in de zomer kunnen behouden. Geen hangende bloemkoppies, verschrompelde bladeren en bruin verschroeid gras.

De doorgewinterde tuindeskundigen kennen ze wel. Voor de scharrelende, 'ik-doe-maar-wat' tuinliefhebber hier wat tips op een rijtje om jouw eigen natuurgebiedje 'hitte en droogte'proof te maken.

1 Voorkomen van opwarming

Bescherm de grond tegen de zon, net zoals je eigen huid. Zorg voor weinig open grond (klein stukje open laten vinden de nestelende wilde bijen fijn). Plant bodembedekkers. Bestrooi de grond met materiaal als cacaodoppen of schors. En wat er eigenlijk in geen enkele tuin mag ontbreken: plant een boom. De schaduw is een weldoener voor mens, dier, plant en grond dus. Enne... het hoeft echt geen joekel te zijn.

2 Ietsie minder strak gazon

Een strak grasgazon kan mooi zijn, zeker met weelderige borders. Maar grassprietten zijn mega-waterslurpers. Daar valt bijna niet tegenop te sproeien. Laat de natuur iets meer haar gang gaan. Maai minder. Langer friscgroen blijvende klavers en madeliefjes poppen dan op. Misschien even wennen, maar dat komt wel goed. Wil je toch je gras zo strak houden, maai het niet te kort. Het gemaaid gras er als mulch op laten liggen werkt ook goed. Maar niet iedereen zit te wachten op kindervoetjes en een huis vol grasmaaisel.

3 Water vasthouden

De Zuidwest Veluwezoom bevat vaak zandgrond. Hierin verdwijnt de regen razendsnel. Flurp, zo de diepere lagen in. Meng kleikorrels of compost door het zand om het water langer vast te houden. Voor klein-maar-fijn-tuinbezitters die geen eigen composthoop willen: te koop bij tuinwinkels. Ook met een ondiepe kuil die je met schelpen of grind bedekt (mini-wadi) houd je het water langer in de tuin.

4 Water toevoegen

Omdat we natuurlijk water willen besparen, maar ook geen dorstige, uitgemergelde planten willen, geven we onze tuinplanten water. Liefst gespaard water uit de regenton, een houten wijnvat of hippe moderne. Besproeien doe je in de vroege ochtend of 's avonds. Anders verdampt het water waar je bij staat. En dan liever veel water ineens. Van steeds een beetje water worden planten lui en

Wilde aardbei

gaan de wortels niet op zoek naar diepere vochtiger grondlagen. Dompel nieuwe planten eerst met de wortels onder in een bak met water.

5 Juiste plant, juiste plek

Let bij de plantenaanschaf op het tekenetje zon, schaduw of halfschaduw. Dit geldt voor de standplaats in de lente en zomer. Schaduw betekent max 2 uur per dag in volle zon, halfschaduw max 4 uur en een zonniefhebber wil minimaal 5 uur per dag in de volle zon staan. Het napluisen of een plant bij een grondsoort past, kost iets meer moeite. Maar via google kom je een heel eind.

6 Ook de beestjes

Een vijvertje of schaal water voor de vogels is onmisbaar. Schaduwplekken voor vogels en amfibieën creëer je met een stapeltje stenen, bomen, planten en hagen. Vergeet niet dat ook je huisdieren schaduw (en dagelijks vers water) nodig hebben. En nee, dat is niet het dak van een aan drie zijden afgesloten hok, maar iets waar het (onder)door lucht, bijvoorbeeld een boom, een klimplant over de ren of een schaduwdoek. Voor thuishoerijntjes is een gang onder de grond natuurlijk ideaal.

Madeliefje

De bunzing (*Mustela putorius*)

AUTEUR: HANS BALDER

Wij zijn zo graag in de vrije natuur, omdat deze geen mening over ons heeft.

Friedrich Nietzsche

De wind stond gunstig. Mijn voorzichtigheid werd beloond. Op geringe afstand bewoog een dier in het gras. Heel beheerst bracht ik mijn camera op ooghoogte terwijl ik naderbij sloop. Het dier had me door en drukte zich plat tegen de grond. Ik drukte af en had hem op de plaat. Onmiddellijk richtte hij zich op en meteen zag ik dat het een bunzing was. Tot mijn verrassing poseerde de bunzing geduldig. Toen had hij er genoeg van, draaide zich om en verdween in het hoge gras.

De bunzing

De bunzing behoort tot de marterachtigen, zoals de wezel, hermelijn, boom- en steenmarter. Hij heeft een kastanje-keurige vacht, alleen de snuit, wangen en oorranden zijn geelwit. Opvallend is het onderhaar of ondervacht, dat is veel lichter, wat gelig, waardoor het misschien net lijkt of hij kaal wordt. De bunzing is ongeveer 40 - 45 cm lang met een staart van zo'n 15 cm. Het mannetje (ram) is over het algemeen wat groter en zwaarder dan het vrouwtje (moer of moertje).

Prenten

De prenten van de bunzing zijn viertenig, zoals bij alle marterachtigen, maar vaak is aan de binnenkant naast de zoolbal de vage afdruk van de vijfde teen te onderscheiden. Het onderscheid tussen de soorten is lastig, de grootte geeft wel wat houvast maar toch. De bunzingprent is meestal korter dan 4 cm, die van de boom- en steenmarter 4 cm of iets langer. De lengte van de prent van de voorvoet is op een beetje harde grond 3 - 3,5 cm, de breedte 2,4 - 4 cm al naar gelang de tenen gespreid zijn. Op zachte grond en in de sneeuw als de dieren dan vooral voor een groot deel van de voetzool lopen kan de prent zo'n 4 - 4,5 cm lang zijn. Omdat de haargroei tussen de zoolkussens kort is, zullen de afdrukken van deze kussens en klauwen meestal wel duidelijk zichtbaar zijn.

Uitwerpselen

Al een paar weken had ik bij onze houtmijt de prenten van een marterachtig wezen gezien. Ik herkende dat omdat er al tijden een steenmarter op ons erf rondspookte, maar die verpoosde op de zolder van onze loods. Dus wat dan? Opvallend was verder dat naast de houtmijt sterrenschot lag. Dat zou natuurlijk ook van een buizerd geweest kunnen zijn, maar er was meer wat op een marterachtige wees, namelijk de uitwerpselen. Op een onopvallende plek tussen de houtmijt en een sloot lag een afgrijselijk stin-

kende latrine, en dat wees op een bunzing. De uitwerpselen lijken op die van de steenmarter, worstvormig, gedraaid en met een punt. Alleen die van de bunzing zijn iets groter, 6 - 8 cm lang en ca. 9 mm dik. Ik was er bijna zeker van dat een bunzing onder onze houtmijt zijn hol had.

Leefgebied

Je kunt de bunzing eigenlijk overal in de vrije natuur tegenkomen, dus ook in ons gebied, maar zijn voorkeur gaat naar kleinschalig landschap uit, zoals het coulisselandschap in de Achterhoek. Dat de bunzing de houtmijt op ons erf als woon- en verblijfplaats had uitgekozen was wel te verklaren. Rustig, veel bescherming in de houtwallen, tussen bomen en struiken. Voedsel in overvloed, molken, muizen, ratten, konijnen en vogels in alle soorten en maten. Bovendien twee sloten en een grote poel vol met kikkers en padden, dus ja meer dan voldoende eten onder handbereik. Oh, en boerderijen met kippen op loopafstand.

Vijanden

De natuur heeft dan wel geen mening over ons, wij wel degelijk over de natuur. Zoals over de bunzing of de "ulk" zoals onze noabers hem noemen. Zij waren deze rover liever kwijt dan rijk, maar ja, de bunzing staat op de rode lijst. Naast de mens zijn eigenlijk alleen de vos en het verkeer een reële bedreiging. Gelukkig handhaaft de bunzing zich betrekkelijk goed. Exacte cijfers zijn niet bekend, maar waarneming.nl laat zien dat er de laatste jaren een lichte groei zou zijn.

Bronnen: Elseviers Diersporengids en het boek 'Wild Zien' van A. Langenbach (tekst) en J.R.J. Planta (illustraties).

Eekhoorn in de mussenkast

We hebben inwoning!

Voor het tweede jaar heeft een eekhoorn een nest in de mussenkast aan ons huis. Deze 'mussenflat' heeft drie compartimenten en bij de middelste ervan heeft de eekhoorn de ingang ruimer gemaakt. Vorig jaar had ze twee keer een nest. Beide nesten heeft ze verhuisd toen het nest te klein werd. Ze ging met haar jongen stuk voor stuk naar een ander nest in een boom bij de burens. Elk jong als een bontkraag om haar hals.

De kast hangt boven ons terras. Als de eekhoorn niet bij z'n jongen in de nestkast is, dan zit ze er vaak bovenop. Zo bekijken we elkaar vaak langdurig, ze is echt niet schuw.

Het is wonderlijk wat een toeren zo'n eekhoorn uithaalt om er in te komen. Uit de boom in de dakgoot, dan op de omheining van het balkon en van daaraf gaat ze als een geveltoerist via de muur naar de bovenkant van de nestkast. Na een poosje goed om zich heen kijken gaat ze als een 'slangenmens' door de opening naar binnen. De staart als een grote waaier langzaam achter haar aan. Eenmaal binnen draait ze rond en schuiven er allemaal hooisprietjes voor de opening. De deur is dicht, mevrouw is binnen! Kortom, een bron van vermaak!

Geertje en Ruud Schaafsma

Sterren van de Veluwe

Sinds april is er een opvallend wit- en roodgekleurd bord te vinden op het fietsknooppunt aan het einde van de Beukenlaan in Renkum. Rosanne Schrijver en Freek van Riet, landschapsonwerpers, vragen hiermee aandacht voor hun project 'Sterren van de Veluwe'. Sterren van de Veluwe vertelt het verhaal van de karakteristieke landschappen met haar bewoners en laat het landschap ervaren en bezoekers bewust maken van de prachtige rijkdom die Nederland bezit, zonder dat de natuur daaronder lijdt.

In totaal zijn er twaalf landschapstypes gedefinieerd die samen de identiteit van de Veluwe vormen. Elk landschapstype is verbonden met een dier. Op het bord staat informatie over de ontstaansgeschiedenis en het landschap.

Een van die landschapstypes vormen de beekdalen. Als dier behorend bij de beekdalen is gekozen voor de beekprik. Voor meer informatie over de beekprik: zie het artikel van Ruud Schaafsma elders in deze Zuidwester.

Klimaatcursus

Klimaatverandering is een ingrijpende verandering die ons te wachten staat. Maar tegelijk willen we de aarde en de natuur – onze leefomgeving – behoeden en behouden en vooral gezond doorgeven aan volgende generaties. Er is werk aan de groene winkel!

IVN heeft landelijk een activerende klimaatcursus ontwikkeld die wij als afdeling IVN Zuidwest Veluwezoom voor de leden willen organiseren samen met Nivon Arnhem en HV Arnhem en Rijnstreek. In deze IVN Klimaatcursus wordt de klimaatverandering in een breed perspectief geplaatst. Klimaat, natuur en duurzaamheid zijn belangrijke thema's. We kijken ook naar de wisselwerking tussen het menselijk handelen en de klimaatverandering

en de manier om erover te communiceren.

Naast kennisoverdracht wil deze cursus ook handvatten bieden om zelf in actie te komen. Met kennis over de ecologische voetafdruk, klimaatcommunicatie- en rechtvaardigheid gaan we zelf aan de slag met een persoonlijk actieplan in onze eigen omgeving. In twee excursies maken we kennis met duurzame initiatieven.

De cursus bestaat uit negen bijeenkomsten op een donderdag tussen 3 februari en 28 april en twee excursies op een zaterdag. De vijf bijeenkomsten gericht op kennisoverdracht worden gegeven door IVN-klimaatdocenten. De bijeenkomsten zijn in de Wasserij bij de Velperweg in Arnhem. De kosten voor deelname zullen ongeveer €60 zijn. Nadere informatie vragen over de cursus kan bij henny.tax@gmail.com.

De beekprik

AUTEUR: RUUD SCHAAFSMA. FOTO: WILLEM KOLVOORT

De beekprik is de bekendste beekvis en is vanwege zijn bijzondere leefwijze een beschermde vis. Hij hoort (naast de beenvissen) tot een aparte, primitieve groep vissen: de rondbekken.

De beekprik heeft een zuigmond in plaats van een kaak. In de volksmond hebben ze de naam 'negenoo', naar de ronde kieuwspleten aan de zijkanten van hun kop. Voor de beekprik moet het water helder, koel, stromend en zuurstofrijk zijn.

De blinde larven leven vijf tot zeven jaar in een kokertje in de modderbodem langs de oever van de beek. Ze leven van kiezelalgen en verteerde organische stof. In de herfst van het jaar waarin de beekprik volwassen wordt, begint de gedaanteverwisseling. Het dier krijgt ogen, rugvinnen en een mooie zwartgrijze kleur. De beekprik kan dan niet meer eten en is aangewezen op zijn vetreserves. Ze trekken stroomopwaarts naar ondiepe plekken met relatief snelstromend water. Met hun zuigbek hechten zij zich vast aan stenen of grind en ze paaien in april of mei. Dit doen ze in zelfgemaakte nestkuiltjes, in groepen van wel twintig exemplaren. De eitjes worden door de voortdurende bewegingen van de visjes en door de stroming met zand en steentjes bedekt. Vrij snel na de paring sterven de prikken. Ze worden maximaal 16 cm lang.

Maar na een droge periode ...

Ooit was de beekprik een kroonjuweel in het Renkumse en Heelsumse beekdal. In de zeventiger jaren van de vorige eeuw vond er voor het vissenbestand een klein drama plaats. Tot 1972 zwom de beekprik nog in de beken in beide beekdalen, beide beekdalen waren beroemd om hun grote populatie. De altijd slingerende en aan gladde steentjes vastgezogen beekprikken trokken bij velen de aandacht.

Begin zeventiger jaren was er sprake van een langdurig droge periode, waarin de beken volledig droog vielen. In 1972 werd in de Molenbeek in het Renkumse beekdal nog een reddingspoging gedaan. Ruim honderd beekprikken werden gevangen en overgezet naar de Oliemolenbeek, samen met honderden stekelbaarsjes en enkele beekforellen. Maar ook hier overleefden de vissen niet.

Jammer genoeg is Waterschap Vallei en Veluwe er geen voorstander van om de beekprik weer uit te zetten. Mijns inziens zou dit gezien de watervoerendheid best weer kunnen in de Oliemolenbeek en de Heelsumsebeek.

Literatuur

De tekst is een overdruk uit het boek 'De Renkumse en Heelsumse beekdalen. Een cultuurhistorische wandelgids' van Ruud Schaafsma. Het boek is helaas uitverkocht en wordt niet herdrukt.

Op onderstaande afbeelding nestmakende beekprikken.

Natuur op de camping

AUTEUR: MARY DE JONG

Prachtige herinneringen heb ik aan vakanties in de natuur. Dat zeldzame plantje ontdekt, die machtige vogel eindelijk gespot met mijn verreijkjer en bijzondere pilaren in bergketens gezien. Mooi toch!

Heel eerlijk gezegd heb ik geen concrete beelden meer in mijn hoofd van dat plantje, die vogel en dat landschap. Wel herinnert mijn lijf de blijheid en opwindning die ik toen voelde. Ik beleefde iets. Tussen ons weten over de natuur en het nog meer willen weten met ons hoofd vergeten we dat beleven nog wel eens.

Is die natuurkennis hetgene dat we over willen dragen op (klein)kinderen? Natuurlijk, 'als je er oog voor hebt, zie je meer'. Maar het zijn vooral de belevenissen er om heen, die blijven hangen.

Je doet je sokken en schoenen uit en rolt je broekspijpen op. Je stapt het witte zand op. Even sta je stil en voelt je voeten wat wegzakken. Dit was het geploeter omhoog wel waard. Op de heuvel ga je zitten en kijkt voor je uit. Gedachtenloos schep je het zand in je handen en laat het over je voeten heen lopen.

Wat was ie mooi en zo groot! En zo dichtbij ook. Alle details neem je in je op: de glimmend zwarte dekschilden, het kleine gewei, de gehaakte poten. Foto's maken. Want dit wil je aan de anderen laten zien. 's Avonds zie je een schaduw op het tentdoek. Met trillende vingers pak je de zaklantaarn. En dan ... sper je je ogen wijd open. En gil je de hele camping bij elkaar.

De wind rukt aan de tentwanden. Het bovendoek bolt op. De tent wordt opgetild tot hoger en smaller. Houden de haringen het wel? Door het oorverdovende lawaai van het gewoei en regengekletter moet je wel schreeuwen naar

elkaar. Hebben we deze storm onderschat? (Ik niet, hij wel.) Iedereen hangt aan de tentstokken. Ook dat kleine, stoere ventje. Witte knokkels op zijn handen, zijn wangen rood van spanning en avontuur.

De spelletjes zijn weer opgeborgen. Het kampvuur smeult nog na met kleine, feloranje lichtslangetjes in het hout. Langzaam wordt het stiller op de camping. Je laat je loom terugzakken op je stoel en kijkt omhoog. Zó veel sterren en toch zó donker. Je zucht en laat de lucht uit je lijf lopen. Dat een ster een vliegtuig blijkt te zijn, mag dit binnenpretje niet drukken.

Je wilt nog niet wakker worden. Te vroeg. Maar de zon piept tussen de boomtoppen en verwarmt de binnenruimte als een straalkachel. Met tegenzin stap je zwetend uit bed en ritst de tent een stukje open. Je steekt je hoofd door de kier. De frisse lucht prikkelt in je neus en op je wangen. De zon op de dauwdruppels doet je je ogen dicht knijpen. Een nieuwe dag trekt je naar buiten.

Dit zijn mijn herinneringen. Mijn pubers zijn niet meer zo van het kamperen. Te veel gedoe. Maar dat komt wel goed. Ik voel het als we samen buiten in de tuin slapen bij te warm weer. We staren naar de sterren, lachen om elkaars schrikreacties bij geluidjes en worden wakker met de geur van gras in onze neuzen. We beleven van alles.

Fijne zomer allemaal!

Foto links: Wayne, Flickr; foto boven: Mary de Jong.

Stekelnootje

Meerdere keren zag ik een vos spichtig de rails bij Marlëndaal oversteken, richting Rijn. Voor de loslopende honden zonder commando zonder spoorboekje bleek die overtocht niet veilig. Dus een hoog, lang draadhek is geplaatst. Jammer voor de vos. Die is nu het spoor bijster.

Hoe staat het met het werkplan 2021?

AUTEUR: HENNY TAX

Wij hebben als bestuur van de afdeling een werkplan als leidraad in 2021. Wij zijn nu halverwege het jaar, een goed moment om te kijken hoe het staat met de voor-nemens. Een samenvatting van het werkplan staat in de Zuidwester van het voorjaar.

Onderhoud landschap

Om er geen twijfel over te laten bestaan: goed draaiende werkgroepen die het landschap onderhouden zijn de kern van onze afdeling. Veel mensen zijn bezig in de natuur met onder andere vogels kijken en tellen, beken onderhouden en wilgen knotten. Door de coronabeperkingen moest het een tandje minder. Maar wij verwachten dat de groepen in de zomer of het najaar weer volop aan de gang kunnen met een toenemend aantal vrijwilligers.

Natuureducatie

De natuureducatie is een tweede belangrijke poot in de afdelingen die ons omringen. Daar gaat het nu bij ons niet goed mee. Niet dat er op gebied van natuureducatie niet veel gebeurt in de gemeente, maar in het verleden zijn de educatieve activiteiten voor de kinderen overgegaan naar de Stichting Renkums Beekdal. Zij pakken educatie met de scholen goed op vanuit hun centrum in het Beekdal. Maar wij willen als IVN afdeling proberen hiernaast ook volwassenen samen met hun kinderen kennis en liefde voor de natuur bij te brengen. Wij werken mee met de "slootjesdag" in juni waarbij kinderen kennis maken met het kleine leven in een sloot.

We namen als bestuur voor om digitaal lezingen te verzorgen, maar hebben dat nog niet kunnen realiseren. In het educatieve kader valt ook ons aanbod bij de gemeente om samen met jeugd bijenhoeven te maken en deze te plaatsen op bloemrijke plekken samen met informatie over de soorten, levenswijze en belang van de wilde bijen. Hierover zijn we in gesprek.

In het voorjaar bieden we een door het landelijke IVN ontwikkelde activerende cursus over het klimaat aan. Wij werken daarbij samen met het NIVON Arnhem en het Humanistisch Verbond. Met zes bijeenkomsten en twee excursies leren de deelnemers over de relaties tussen onze uitstoot van vervuilende stoffen en de veranderingen in het klimaat. Zij leren over de invloed die individuen kunnen uitoefenen op het nemen van klimaatmaatregelen. Zij maken een actieplan in de eigen leefomgeving.

Met andere IVN afdelingen wilden we een nieuwe gidsencursus opzetten dit voorjaar. Door corona is het uitgesteld tot volgend jaar. In het najaar kunnen mensen, die zich al hebben aangemeld, deelnemen aan een excursie om kennis te maken met elkaar en met het werken als een gids voor groepen.

PR

Wij willen meer leden voor het IVN. Niet als doel op zich maar menen dat mensen door het lidmaatschap meer betrokken raken bij de natuur en de beleving en de bescherming ervan. Daarom gaan we actief op markten en dergelijke staan om ons bekend te maken en voorlichting te geven. De redactie van de Zuidwester wil viermaal per jaar het blad laten uitkomen. We willen 20 juni een midzomerfeest organiseren in de Zomp om de leden de gelegenheid te geven elkaar te ontmoeten. In september combineren we een ALV met verhalen over de natuur in het beekdal en prominenter aandacht voor de bank ter herinnering aan onze oud voorzitter Cees Kwakernaak.

Natuur en ouderen

Met de gedreven inzet van Mary de Jong waren we actief om begeleiders te leren hoe ze ouderen in aanraking kunnen laten komen met hun oude fijne gevoelens voor de natuur. Helaas heeft corona de aandacht hiervoor bij de verzorgingshuizen even laten verdwijnen. Daarnaast moet ook Mary een tijdje gas terugnemen.

Omgevingsvisie

Om natuurbeschermingsbeleid te versterken spraken we in bij de gemeente die een nieuwe omgevingsvisie ontwikkelt. We volgen de ontwikkelingen voor de natuur als gevolg van de toenemende druk van fietsers en wandelaars op de kwetsbare Veluwezoom op de voet. Verder nemen we deel aan het initiatief van het Gletsjerparadijs. Onder leiding van het Renkums Beekdal worden overheden rondom het stroomgebied van de beken in het Renkums beekdal gevraagd om het beleid op elkaar af te stemmen voor het behoud van de natuurwaarde.

Concluderend kunnen we stellen dat we onderweg zijn bij het realiseren van het werkplan maar ook dat er nog veel concreet moet worden gerealiseerd. We merken dat we als klein bestuur oplopen tegen beperkingen om alle voor-nemens uitgevoerd te krijgen. Wij zoeken daarom versterking.

Midzomer-bijeenkomst

'Hoe meer daglicht, hoe blijer mensen worden.'

Dan wordt 20 juni wel een heel blij dag.

Op 20 juni 2021, de langste zaterdag van het jaar, ontmoeten leden van IVN Zuidwest Veluwezoom elkaar in De Zomp. Maximaal 30 personen, 14 - 16 uur.
Opgeven bij henny.tax@gmail.com.

Beleef de natuur

